

	PRAVILNIK	Oznaka: 00S-Opr06-01 St. zaupnosti: PT- I Stran 1 od 9
	PRAVILNIK O PUBLICIRANJU ZNANSTVENIH ČLANKOV IN DRUGIH ZNANSTVENIH PRISPEVKOV PO NAČELIH ODPRTE ZNANOSTI NACIONALNEGA INŠTITUTA ZA BIOLOGIJO	

Razdelilnik: vsi zaposleni v NIB

Veljavna verzija dokumenta dostopna na strežniku na naslovu P:\Dokumenti-NIB\Dokumenti-veljavni\NIB-00\Splošne-zadeve\OPr\00S-Opr06-01-Pravilnik-publiciranje-clankov-odprta-znanost

Obveščeni:
vsi zaposleni

Pripravila: dr. Vesna Mia Ipavec dr. Anže Županič Podpis: Datum: 20. 9. 2024	Velja od: 12. 11. 2024 Kopija natisnjena: 12. 11. 2024
Pregledala: Alenka Tomšič Podpis: Datum: 26. 9. 2024	
Sprejel: Upravni odbor NIB dr. Franci Demšar, predsednik UO NIB Podpis: Datum: 12. 11. 2024	Verzija izdaje: 01 Ime datoteke: 00S-Opr06-01-Pravilnik-publiciranje-clankov-odprta-znanost

Na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP-UPB3, Uradni list RS, št. 16/2007, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 in 59/19 in 130/22), Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/2023), Tipologije dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS (20. 2. 2023) in Sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Nacionalni inštitut za biologijo (Uradni list RS, št. 114/2022) je Upravni odbor Nacionalnega inštituta za biologijo na svoji 22. seji dne 12. 11. 2024 sprejel naslednji

PRAVILNIK O PUBLICIRANJU ZNANSTVENIH ČLANKOV IN DRUGIH ZNANSTVENIH PRISPEVKOV PO NAČELIH ODPRTE ZNANOSTI NACIONALNEGA INŠTITUTA ZA BIOLOGIJO

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

a) Podlage

Pravilnik o publiciranju znanstvenih člankov in drugih znanstvenih prispevkov po načelih odprte znanosti (v nadaljevanju: Pravilnik) je nastal kot odziv na Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti, ki zahteva odprti dostop do rezultatov raziskav, ki so **sofinancirane iz javnih sredstev najmanj 50 %**. S tem pravilnikom se določajo interni standardi in postopki objavljanja znanstvenih člankov in drugih znanstvenih prispevkov po načelih odprte znanosti na Nacionalnem inštitutu za biologijo (v nadaljevanju: NIB).

b) Cilji

Pravilnik bo NIB-u omogočil največjo možno diseminacijo raziskav za:

- čim večji doprinos družbi preko svojih raziskovalnih in izobraževalnih aktivnosti,
- izpolnjevanje zahtev Uredbe.

c) Namen

Za urejanje pravic, ki jih ima prvi ali vodilni avtor na recenziranih znanstvenih člankih in prispevkih na konferenci, ki so sprejeti za končno objavo v reviji, zborniku konference ali na založniški platformi (sprejeti rokopisi).

Publiciranje drugih del kot so znanstvene monografije, visokošolski učbeniki, zborniki posvetovanj, druge monografije (npr. poročila) in zbirke podatkov ureja Pravilnik o publiciranju monografskih publikacij v založništvu Nacionalnega inštituta za biologijo.

d) Osnovni pojmi

V tem pravilniku imajo uporabljeni izrazi naslednji pomen:

1. **Publikacija:** javnosti namenjena in na katerem koli mediju objavljena izrazna oblika dela; sinonim: **objava**.
2. **Odprti dostop do publikacij:** celotno besedilo publikacije je brezplačno dostopno na svetovnem spletu, na založnikovi spletni strani ali v repozitoriju. Avtor obdrži materialne avtorske pravice in pri objavi publikacije izdajatelju dovoli objavo. Dovoljena in

nedovoljena uporaba publikacije je označena z licencami, npr. Creative Commons.

3. **Odprtodostopna revija:** celotna vsebina revije je odprtodostopna. Revije morajo uporabljati avtorskopравни model, po katerem avtor obdrži materialne avtorske pravice, vendar obvezno omogoči nadaljnjo uporabo, npr. licence Creative Commons.
4. **Zlati odprti dostop:** velja za objave v reviji, ki je v celoti odprtodostopna, vendar je treba za objavo plačati APC (angl. article processing charge).
5. **Diamantni odprti dostop:** velja za objave v reviji, ki je v celoti odprtodostopna in obenem brezplačna.
6. **Zeleni odprti dostop:** velja za objave v naročniški reviji, ki jih je avtor ali knjižnica v njegovem imenu v obliki recenziranega rokopisa (angl. AAM – author accepted manuscript / postprint) arhivirala v repozitoriju. Njihova dostopnost je pogosto omejena s časovno zaporo, t. i. embargom.
7. **Hibridna revija:** naročniška revija (tj. za branje dostopna proti naročnini), ki avtorju kljub temu omogoča možnost plačila objave v odprtem dostopu, APC.
8. **Založniška pogodba:** pogodba med avtorjem in založnikom.
9. **Preprint:** nerecenzirani rokopis, posredovan v objavo založniku.
10. **AAM (angl. author accepted manuscript) ali postprint:** recenzirana različica rokopisa, sprejeta v objavo pred končnim oblikovanjem za namene objave v reviji založnika.
11. **VoR (angl. version of record):** različica s končnim oblikovanjem za namene objave na spletni strani založnika.
12. **DiRROS:** Digitalni repozitorij raziskovalnih organizacij Slovenije.
13. **dCOBISS:** Digitalni repozitorij COBISS.SI.
14. **DOI (angl. digital object identifier):** niz števil, črk in simbolov, ki se uporablja za enkratno identifikacijo članka ali dokumenta in za zagotovitev trajnega spletnega naslova.

2. člen

NIB je izvajalec javne službe, katere glavni cilj na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti je neodvisna izvedba raziskav in objava rezultatov raziskav v znanstvenih publikacijah.

II. KATEGORIZACIJA PUBLIKACIJ

3. člen

S tem pravilnikom se ureja objavljanje znanstvenih člankov in drugih znanstvenih pripevkov po načelih odprte znanosti.

Zaposleni NIB-a (v nadaljevanju: avtor) objavljajo naslednje vrste člankov in drugih znanstvenih pripevkov v tiskani in/ali elektronski obliki:

- znanstvene članke (COBISS tipologija 1.01, 1.02, 1.03),
- prispevke na konferenci (COBISS tipologija 1.06, 1.08).

Znanstveni članek

Izvirni znanstveni članek (tip. 1.01)

- Prva objava izvirnih raziskovalnih rezultatov v taki obliki, da se raziskava lahko ponovi, rezultati pa preverijo.

Pregledni znanstveni članek (tip. 1.02)

- Njegov namen je povzemati, analizirati in evalvirati ali sintetizirati informacije, ki so že bile publicirane.

Drugi znanstveni članek (tip. 1.03)

- izvirni znanstveni članek, pri katerem so nekateri elementi IMRAD izpuščeni ali
- podatkovni prispevek, ki ne ustreza pogojem za uvrstitev v tip. 1.01 ali 1.02 ali
- uvodnik v tematski številki revije, ki uporablja znanstveni aparat in je recenziran.

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (tip. 1.06, 1.08)

- Objavljen je v samostojnem zborniku konference, znanstveni reviji ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference.

III. AVTORSTVO

4. člen

Vloga avtorja v procesu izdaje

Avtor je odgovoren za vsebino svojega dela do izida.

5. člen

Naloge avtorja v procesu izdaje

- Avtor uredi avtorske pravice po 6. členu tega Pravilnika.
- Avtor pripravi znanstveni članek ali znanstveni pripevek (nadaljnem besedilu prispevek) za izid.
- Avtor mora pred pošiljanjem prispevka v objavo v knjižnici preveriti založniško politiko izbrane revije in možnost koriščenja ugodnosti ob objavi pri izbranem založniku.
- Avtor lahko pri objavi avtorskega dela prosto izbira založnika. V kolikor namerava avtor objaviti prispevek pri založniku, ki s svojo založniško politiko ne podpira načel odprte znanosti, je avtor dolžan prispevku priložiti obrazec (priloga 3), s katerim obvešča založnika, da je kot avtor zavezan k izvajanju Uredbe ter da izključen prenos avtorskih pravic skladno z Uredbo ni dovoljen.
- Avtor navede NIB kot sedež svoje zaposlitve.
- Avtor ob oddaji prispevka v objavo obvezno navede vire financiranja: naziv financerja, program financiranja, številko projekta ter naslov in (v kolikor obstaja) tudi akronim projekta. Če iz kakršnihkoli razlogov prispevek po objavi teh podatkov ne vsebuje, mora avtor te podatke izpolniti v izjavi avtorja ob posredovanju prispevka knjižnici za oddajo v repozitorij (gl. tudi 8. člen, Priloga 2).

IV. NADZOR KAKOVOSTI IZDAJE

6. člen

Avtorske pravice

Za celotno slikovno gradivo in preglednice, ki niso avtorjevo delo in jih avtor preslika v prispevek,

morajo biti predhodno pridobljena dovoljenja ali soglasja avtorja oz. lastnika avtorskih pravic in sicer v skladu z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah.

Zapis o načinu urejanja avtorskih pravic na prispevku je njegov obvezen element. Lastnik materialnih avtorskih pravic je avtor. Avtor je načeloma dolžan objaviti prispevke v znanstvenih revijah in na platformah pod odprto licenco, ki vsakomur omogoča, da v skladu z načeli znanstvenoraziskovalne etike prispevke prosto uporablja, spreminja in deli (npr. CC BY, CC BY-SA ipd.).

7. člen

Arhiviranje dokumentacije

Takoj po izidu prispevka avtor v knjižnico posreduje izpolnjen obrazec za vnos prispevka v COBISS. V tem obrazcu posebej označi, če želi vnos med dosežke NIB (v tem primeru doda kratek opis). Za vnos v repozitorij DiRROS in dCOBISS glede na vrsto objave priloži:

- a) odprta objava:
 - zadošča spletna povezava (z DOI številko) na prispevek.
- b) Zaprta objava:
 - poleg spletne povezave (z DOI številko) na prispevek tudi
 - na poziv knjižnice dostaviti preprint ali AAM/ postprint in
 - podpisano izjavo avtorja ob oddaji dela v repozitorij DiRROS in dCOBISS (Priloga 2).

8. člen

Dokumentacijska obdelava po izidu

Knjižnica uredi:

- bibliografski vnos v sistem COBISS,
- oddajo e-različice v DiRROS in dCOBISS,
- arhivira izjavo za vnos v repozitorije,
- arhivira podpisana dovoljenja za objavo
- vnos med dosežke NIB-a,
- za izjemne dosežke pripravi novico o objavi za spletno stran NIB-a.

V. KONČNE DOLOČBE

9. člen

Pravilnik o publiciranju člankov in drugih znanstvenih pripevkov po načelih odprte znanosti Nacionalnega inštituta za biologijo začne veljati z dnem sprejetja na upravnem odboru NIB in po objavi na spletnih straneh NIB.

Priloge:

- PRILOGA 1: Vloga za vpis objavljenega znanstvenega prispevka v bibliografijo
- PRILOGA 2: Izjava avtorja ob oddaji dela v repozitorije
- PRILOGA 3: Obvestilo založniku v slov. in angl. jeziku

PRILOGA 1: Vloga za vpis objavljenega znanstvenega prispevka v bibliografijo**VPIS V BIBLIOGRAFIJO RAZISKOVALCA, ODDAJA V REPOZITORIJ**

*Tipologija prispevka: http://home.izum.si/COBISS/bibliografije/Tipologija_slv.pdf
*Naslov prispevka: *Spletni naslov (http://...): Avtorji prispevka s polnimi imeni; slovenski avtorji s šifro raziskovalca ARIS oz. letnico rojstva:
*Ključne besede v slovenščini (3-5):
Če želite vnos med dosežke NIB oz. vašega oddelka, napišite <i>Kratek opis</i>:
*Plačilo objave v okviru NIB, npr. »DA«: Če NE, ali ste koristili vavčer:
V primeru sofinanciranja raziskave iz javnih sredstev min. 50 % smo zavezani k oddaji znanstvenih prispevkov v repozitorij. Napišete samo, če ne želite oddaje prispevka v repozitorij, npr. »NE«:

*obvezno izpolnite

PRILOGA 2: Izjava avtorja ob oddaji dela v repozitorij DiRROS in dCOBISS**IZJAVA AVTORJA ZA ODDAJO V REPOZITORIJ DiRROS in dCOBISS**

Izjave ni treba oddati, če je delo objavljeno z navedbo licenc Creative Commons.

Izjavo je treba oddati, če je delo objavljeno brez podatka o financerjih.

Avtor/soavtor – podpisnik:	
Naslov dela, revija:	
URL/DOI:	
Dolžina embarga:	
Stroški plačila objave (APC, BCPC/CPC) in navedba plačnika(-ov):	

Izjavljam, da:

- sem avtor(ica) oziroma soavtor(ica) dela, ki ga oddajam v repozitorij DiRROS in dCOBISS,
- sem od vseh soavtorjev pridobil(a) soglasja za oddajo dela,
- materialnih avtorskih pravic, drugih pravic avtorja oziroma sorodnih pravic na tem delu pred oddajo dela v DiRROS in dCOBISS nisem prenesel(-la) na tretjo osebo, ALI
- v primeru, da sem materialne avtorske pravice, druge pravice avtorja oziroma sorodne pravice na tem delu pred oddajo dela v DiRROS in dCOBISS prenesel(-la) na tretjo osebo, izjavljam, da je objava dela v DiRROS in dCOBISS v skladu s politiko založnika o avtorskih pravicah in samoarhiviranjem ter da sem preveril(a) pravico oddaje dela v DiRROS in dCOBISS na referenčni spletni strani založnika (oz. na <https://journalcheckertool.org/>) ali <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>) ali drugega imetnika pravic, na katerega sem predhodno prenesel(-la) pravice na delu, ali pa sem pridobil(a) pisno soglasje za vključitev dela v DiRROS in dCOBISS od osebe, na katero sem predhodno prenesel(-la) materialne avtorske ali sorodne pravice,
- vsebinska dela, ki ga oddajam v DiRROS in dCOBISS, po mojem vedenju ne krši in ne posega v pravice intelektualne lastnine drugih oseb (avtorske ali sorodnih pravic, patentov, modelov, znamk ali drugih pravic),
- v kolikor moja dela vsebujejo avtorska dela drugih imetnikov avtorskih in sorodnih pravic, sem ta dela ustrezno citiral(a) v skladu z veljavno zakonodajo oziroma pridobil(a) ustrezne avtorske pravice ali dovoljenje imetnikov avtorskih pravic na teh delih za namen objave mojih avtorskih del v DiRROS in dCOBISS,
- v kolikor delo oddajam v prvo objavo in je izdajatelj tega dela Nacionalni inštitut za biologijo, soglašam, da upravljalec repozitorija javno objavi delo v DiRROS in dCOBISS in ga trajno hrani,
- sem seznanjen(a) z namenom, pogoji uporabe in načinom delovanja repozitorijev DiRROS in dCOBISS,
- pooblašчам zaposlene v knjižnici Nacionalnega inštituta za biologijo, da objavijo moje delo v repozitoriju DiRROS in dCOBISS.

Podatki o projektu: (v primeru več projektov dodati vrstice)

Financer	Program financiranja (npr. FP7, H2020, CRP, ARRS razisk. program, ARRS aplikativni razisk. projekt, ARRS temeljni razisk. projekt, ARRS podoktorski razisk. projekt ipd.)	Št. projekta	Naslov projekta	Akronim projekta

Datum:

Podpis:

PRILOGA 3: Obvestilo založniku v slov. in angl. jeziku

OBVESTILO

To avtorsko delo je sofinancirano s strani javnih sredstev Republike Slovenije v višini najmanj 50 % in je predmet Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/2023 z dne 29. 5. 2023). To avtorsko delo je skladno z 2. členom Uredbe odprto dostopno v digitalnih različicah znanstvenih publikacij in drugih rezultatih raziskav, ki so obravnavane v teh publikacijah ter so nujno potrebne za ponovitev raziskav ali za ponovno uporabo rezultatov raziskav v drugih raziskavah.

Skladno z določilom 6. člen Uredbe lahko avtorske pravice na znanstvenih publikacijah, za katere velja Uredba, avtorji znanstvenih publikacij ali njihovi delodajalci, kadar so pravice prenesene nanje, prenašajo naprej na tretje osebe le neizključno. Izrecno vas seznanjamo, da izključen prenos avtorskih materialnih pravic na tem avtorskem delu skladno z Uredbo ni mogoč.

Datum:

Podpis avtorja:

Datum:

Podpis vodje knjižnice:

NOTICE

This copyright work is co-financed by public funds of the Republic of Slovenia in the amount of at least 50% and is subject to the Regulation on the implementation of scientific research work in accordance with the principles of open science (Official Journal of the Republic of Slovenia, No 59/2023 of 29 May 2023). In accordance with Article 2 of the Regulation, this copyright work is openly available in digital versions of scientific publications and other research results discussed in these publications, which are necessary for the replication of the research or for the reuse of the results in other research.

As provided for in Article 6 of the Regulation, copyright in scientific publications covered by the Regulation may be transferred by the authors of the scientific publications or their employers, where the rights are transferred to them, to third parties only on a non-exclusive basis. You are expressly informed that the exclusive transfer of material copyright in this copyright work is not possible under the Regulation.

Date:

Signature of the author:

Date:

Signature of the head of the library: